

Information om

Riktlinje öppen källkod

Tomas Lagren

Riktlinjen vänder sig till den som
skapar, använder eller delar
öppen källkod

Riktlinje för öppen källkod

De här riktlinjerna vänder sig till medarbetare inom IT-avdelningen.

Det här handlar riktlinjerna om

Riktlinje för öppen källkod beskriver Försäkringskassans förhållningssätt till öppen källkod och närliggande principer på en övergripande nivå och är styrande för IT-avdelningens domänstrategier, arkitekturriktlinjer och berörda processer.

Det här är styrande i riktlinjerna

De styrande delarna i riktlinjen finns beskrivet i nedanstående angivna kapitel.

- Kapitel 3 visar Försäkringskassans förhållningssätt till de i kapitel 2 beskrivna direktiv från Europeiska kommissionen och Sveriges regering.
- Avsnitt 3.1, 3.2 och 3.3 beskriver de styrande delarna kring produktval, supporttjänster och val av öppna projekt.
- Kapitel 4 och 5 beskriver styrande delar gällande hur Försäkringskassan kan delta i öppna samarbeten och hur delning av källkod ska ske.

master 1 branch 0 tags

Go to file

Code

tlagrenfkit Added FK internal document ID (diarienummer)

0be8810 on 7 Nov 2019 7 commits

LICENSE

Initial commit

2 years ago

README.md

Added FK internal document ID (diarienummer)

14 months ago

riktlinje.md

Fixing a typo

16 months ago

README.md

Riktlinje för öppen källkod

Information och bakgrund

Försäkringskassan antog 2018-12-17 ett inom myndigheten formellt styrdokument (Dnr: 15918-2018) gällande öppen källkod. Riktlinjen som gäller på myndighetsnivå hanterar både användandet och delande av öppen källkod samt när personal från myndigheten deltar i öppna samarbeten.

Riktlinjen finns som diariet dokument inom myndigheten, men för att öka samverkan finns dokumentets textinnehåll publicerat här för att enklare kunna spridas och förbättras.

Användande och spridning

Beslutad licensform för riktlinjens innehåll är MIT och får därmed laddas ner, modifieras och vidare distribueras. Även om MIT licens använts tas förbättringsförslag tacksamt emot så vi gemensamt kan förbättra dokumentet.

Försäkringskassan använder den publicerade versionen som "upstream" projekt vilket innebär att någon ytterligare information inte kommer finnas i den inom myndigheten publicerade versionen, däremot kan innehåll från den publicerade versionen komma att exkluderas internt.

About

Riktlinje för öppen källkod

[Readme](#)[MIT License](#)

Releases

No releases published

Packages

No packages published

Contributors 3

tlagrenfkit Tomas Lagren

Ainali Jan Ainali

daniel-melin Daniel Melin

Riktlinjens innehåll

Det behövdes bakgrundsinformation

Konceptet med öppen källkod var nytt för många av riktlinjens läsare men också beslutsfattare, därför behövdes en förklarande text.

Öppen källkod kommer från den engelska termen Open Source som har rötterna i 50-talet där program- och maskinvara delades för att gemensamt utveckla tekniken och 1997 blev Open Source ett formellt begrepp.

Öppen källkod handlar till stor del om att källkod i form av funktionella program, fristående funktioner och script ska göras tillgängliga för andra att fritt använda, förbättra och sprida, för att på så sätt driva utvecklingen framåt. Förutom detta handlar konceptet Öppen källkod om öppenhet i både arbetssätt och styrning vilket ofta realiseras med öppna gemenskapsprojekt (eng. "community") där vem som helst får ta del av utvecklingen, planer och själv komma med förslag och förbättringar.

Styrande förutsättningar

- **Europeiska kommissionen**

Offentliga förvaltningar bör inte endast använda programvara med öppen källkod, utan när så är möjligt bidra till de berörda utvecklarna.

- **Sveriges regering**

Den offentliga förvaltningens e-tjänster bör i så stor utsträckning som möjligt bygga på öppna standarder samt använda sig av programvara som bygger på öppen källkod och lösningar som stegvis frigör förvaltningen från beroendet av enskilda plattformar och lösningar.

- **Statens inköpscentral**

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet har villkor i flera av sina ramavtal för öppen källkod som kan användas som utgångspunkt för det juridiska förhållandet mellan myndigheten och en leverantör av källkod.

Europeiska kommissionen

I Europeiska kommissionens publicerade dokument "Europeiska interoperabilitetsramen - Genomförandestrategi" finns styrande rekommendationer för hur medlemsstaterna ska bygga it-tjänster. Rekommendationerna återkommer ofta till att både data och kod om möjligt ska göras tillgänglig för medborgarna och att medlemsstaterna helst ska återge förbättringar till de öppna projekten.

Rekommendation 2:

Säkerställa lika villkor för programvara med öppen källkod och på ett aktivt och rättvist sätt överväga att använda programvara med öppen källkod, med beaktande av lösningens sammanlagda ägandekostnader. Användningen av teknik och produkter för programvara med öppen källkod kan bidra till minskade utvecklingskostnader, undvika inlåsning och möjliggöra snabb anpassning till bestämda verksamhetsbehov, eftersom utvecklarna hela tiden anpassar dem. Offentliga förvaltningar bör inte endast använda programvara med öppen källkod, utan när så är möjligt bidra till de berörda utvecklarna. Öppen källkod är en nyckelfaktor för den grundläggande EIF-principen om vidareutnyttjande.

Inom EU finns även en strategi för öppen källkod för kommissionens interna utvecklingsprojekt i syfte att stärka och styra användningen av programvara med öppen källkod. Se Open Source Software Strategy.

Sveriges regering

I regeringsdokumentet "Så enkelt som möjligt för så många som möjligt - från strategi till handling för e-förvaltning" finns nedanstående rekommendation.

Den offentliga förvaltningens e-tjänster bör i så stor utsträckning som möjligt bygga på öppna standarder samt använda sig av programvara som bygger på öppen källkod och lösningar som stegvis frigör förvaltningen från beroendet av enskilda plattformar och lösningar.

Statens inköpscentral

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet har villkor i flera av sina ramavtal för öppen källkod som kan användas som utgångspunkt för det juridiska förhållandet mellan myndigheten och en leverantör av källkod.

Statens inköpscentral tillhandahåller även en lista över öppna standarder som följer rekommendationerna från Europeiska kommissionen och regeringen.

Produktvalsprocessen

Vid anskaffning av nya produkter ska processen för produktval följas.

Denna process ska följa ovanstående rekommendation om att programvara med öppen källkod alltid ska övervägas förutsatt att ett öppet alternativ som uppfyller ställda krav finns tillgängligt samt att totalkostnaden inkl. implementering och ev. omställning är rimlig.

Support och Enterprise-paketeringar

- Förklarar skillnaden mellan en enterprise-paketering och en community-release.
- Beskriver att ifall det finns behov om inköpt support bör en enterprise-paketering väljas.
- Pushar för "community first".

Ifall support och garanti om felrättningar på en programvara med öppen källkod krävs finns normalt nedanstående varianter. Om behov av support för en viss produkt föreligger ska normalt sett alltid en s.k. Enterprise-paketering väljas. Detta eftersom en sådan är väl testad, innehåller dokumentation och anpassade utbildningar samt att det i modellen ingår rättsligt skydd mot eventuellt patentintrång i den aktuella programvaran. Vid köp av Enterprise-paketering ska det i första hand väljas leverantörer som arbetar enligt principen "community first" för att säkerställa att inga funktioner byggs exklusivt för enterprise-paketeringen vilket kan bidra till inlåsnings effekter.

Enterprise-paketering

En leverantör som arbetar i ett eller flera community-projekt och gör en egen paketering av projektets källkod för att leverera den som en väl testad leverans. Programvaran är ofta certifierad ihop med andra tillverkares produkter och betalning sker vanligtvis genom köp av support-prenumerationer.

Community-release med support

En leverantör med god kunskap kring en programvara med öppen källkod som erbjuder supporttjänster för den aktuella programvaran. Leverantörens personal deltar ofta i community:n och kan på så sätt erbjuda både kunskap och möjlighet till felrättningar.

Vid köp av support på en community-baserad produkt måste det i upphandlingsfasen säkerställas att den som ger support dels har rätt kunskap men också möjlighet att utföra felrättningar i programvaran och få dessa accepterade av community:n. Ett sätt att göra det är ställa krav på leverantörens deltagande i community:n, kräva redogörelse och insyn i historik av förbättringsförslag och kodbidrag i community:n.

Välj rätt projekt vid användning

- Projektet ska vara publikt tillgängligt på internet där källkod, felrapporter och förbättringsförslag kan läsas av vem som helst.
- Projektet ska vara öppet för bidrag av källkod eller andra förbättringsförslag från vem som helst.
- Projektets källkod ska av vem som helst kunna laddas ner, användas, spridas och förändras utan motprestation.
- Projektet ska vara aktivt, dvs. källkod och arbetsuppgifter uppdateras löpande.
- Projektets deltagare och de som aktivt bidrar med källkod bör inte enbart bestå av personal från ett och samma företag. Om så är fallet, verifiera att det aktuella företaget har en policy eller skrivelse som beskriver hur de arbetar med öppen källkod och säkerställer projektets framtid.
- Projektets bidragsgivare av källkod bör vara flera personer, undvik enmansprojekt.
- Projektet ska ha en kommitté eller motsvarande som granskar och godkänner kodbidrag för att säkerställa kvaliteten på källkoden innan den accepteras av projektet.
- Projektets källkod ska distribueras under en licens som är godkänd av Open Source Initiative. <https://opensource.org/licenses>

Deltagande i öppna samarbeten

Myndigheten och dess personal får och bör aktivt delta i community:n genom att t.ex. rapportera problem, ge återkoppling, leverera förbättringsförslag och kodrättningar.

Ifall ett öppen källkodsprojekt bedöms vara viktigt för den egna myndigheten men saknar avgörande funktionalitet kan anställd eller inhyrd personal tillåtas att på arbetstid bidra med kompetens och utvecklingsinsatser i projektet. Genom att lämna ett bidrag till ett befintligt öppen källkodsprojekt ärver den aktuella koden den licensmodell som projektet använder.

Ifall omfattande eller strategiskt stöd ska ges till ett öppen källkodsprojekt ska det godkännas av it-avdelningens arkitekturstyrning.

Skapande och delning av öppen källkod

I linje med rekommendationer från Europeiska kommissionen och regeringen ska offentlig verksamhet aktivt arbeta med öppenhet och att dela med sig av data, information och källkod där det är möjligt. Myndigheten ska därför aktivt arbeta med att öppna upp sina applikationer, egenutvecklade funktioner och lösningar för att där det är möjligt tillgängliggöras publikt.

Innan publicering ska materialets ägare först bedöma innehållets konfidentialitet och därefter beslutar och dokumenterar ansvarig it-arkitekt publiceringen.

Checklista inför publicering

- En beskrivning av underhållet för publiceringen ska finnas.
- Materialet ska utifrån gällande informationsklassningsmodell och säkerhetsskydd vara lämpligt för publicering.
- Materialet ska vara av generell karaktär och får inte innehålla konfigurationsparametrar som är specifika för myndigheten.
- Källkoden får inte omfattas av en licensmodell som omöjliggör publicering.
- Källkoden ska vara helt skriven inom myndigheten, om tredjepartsprogramvara används i källkodform måste licensformerna vara kompatibla och ingå till fullo eller i enlighet med tredje parts krav.
- Kvaliteten på publicerat innehåll ska vara hög och inte innehålla irrelevant information.
- Publicerat material får inte utsätta myndigheten för ökad risk eller på annat sätt påverka myndighetens anseende negativt.
- Licensform ska vara bestämd och vara godkänd av Open Source Initiative.
- Säkerhetsbedömning av källkod ska göras och åtgärder ska vidtas för att säkra kvalitet.

Tack!

[https://github.com/Forsakringskassan/riktlinje-
uppenkallkod/](https://github.com/Forsakringskassan/riktlinje-
uppenkallkod/)

<https://se.linkedin.com/in/tlagren>